

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoZm/32/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113209112
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8113209112.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Romana Tótha a JUDr. Mareka Košča v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: I. J., bytom V. XXX, o zaplatenie 562,27 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 18CbZm/36/2013-45 zo dňa 9.4.2015, takto

rozhodol:

Pripúšťa späťvzatie návrhu v časti týkajúcej sa uplatňovaného zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne z jednotlivých zmenkových istín, v tej časti rozsudok súdu prvého stupňa zrušuje a konanie zastavuje.

Vo zvyšujúcej zamietavej časti ako aj vo výroku o náhrade trov konania rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

1) Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom rozhodol, že:

„Návrh zamietá.
Náhradu trov konania žalovanému nepriznáva.“

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca podal dňa 28.3.2013 na tamojšom súde návrh na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 86/14/2007 z 11.1.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu), ktorým sa domáhal voči žalovanému zaplatenia zmenkovej sumy vo výške 662,60 eur, zmenkového úroku vo výške 0,25 denne a zmenkového úroku vo výške 6 % denne zo zmenkových súm presne špecifikovaných v odôvodnení rozsudku. Okrem toho žiadal priznať aj zmenkovú odmenu vo výške 2,21 eur. Žalobca uviedol, že je ako indosatár nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 21.11.2008 na zmenkovú sumu 662,60,- eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 18.5.2009. Indosovaná zmenka je podľa žalobcu vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil skutkový stav, podľa ktorého žalovaný uzavrel s obchodnou spoločnosťou Pohotovosť s.r.o. zmluvu o úver, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 12.000,- Sk (398,62 eur) s tým, že žalovaný sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o príslušný poplatok vo výške 11.520,- Sk (382,39 eur), celkovo zaplatiť čiastku 23.520,- Sk (780,72

eur) v 12 mesačných splátkach po 1.960,- Sk (65,- eur) počnúc dňom 19.1.2009 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru. Žalobca predložil originál zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 18.5.2009 na zmenkovú sumu 19.961,49 Sk (662,60 eur), pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 18.5.2009. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote štyroch 4 od vystavenia“. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa spoločnosti Pohotovosť, s.r.o.. Zmenka bola prevedená indosamentom (rubopisom) na žalobcu.

Prvostupňový súd konštatoval, že žalobca sa dovoľával abstraktnosti zmenky a jej prísnej formálnosti, ale keďže táto zmenka zabezpečuje spotrebiteľský záväzok, neplatí s ohľadom na ustálenú európsku spotrebiteľskú legislatívu, všeobecne uznávaná teória o tom, že súdy nie sú povinné skúmať kauzu zmenky a majú postupovať len z hľadiska dodržania predpisov zmenkového práva. Odklon od tej všeobecnej teórie je prezentovaný aj v Náleze Ústavného súdu Českej republiky č. Pl.ÚS 16/12, v ktorom sa konštatuje, že zmenky, ktoré zabezpečujú spotrebiteľské záväzky, musia byť prístupné na preskúmanie kauzy zmenky z hľadiska ochrany spotrebiteľa v záujme zachovania ich práva tak, aby nedošlo k zneužitiu neznalosti prísne formalistických zákonných ustanovení veriteľmi v neprospech spotrebiteľov. Právna úprava zmienek nie je všeobecne známou ani prevažne odborne právnický zdatnému okruhu účastníkov medzi ktorých spotrebiteľia bez týchto znalostí určite nemôžu patriť. Dňa 18.7.2013 vydal Ústavný súd Českej republiky nález pod sp.zn. IV.ÚS 457/10, ktorým potvrdil názor na postavenie spotrebiteľa ako slabšej strany v oblasti zmenkového práva, ktorému je potrebné poskytnúť ochranu, viacmenej túto ochranu nemožno dosiahnuť prostredníctvom legislatívnych zásahov do úpravy zmenkového práva, ale pomocou výkladu práva všeobecnými súdmi v konkrétnych prípadoch ich rozhodovacej praxe.

Z predložených listinných dokladov mal prvostupňový súd za preukázané, že ustanovenia o Dohode o vyplnení zmenky sú uvedené na druhej strane formulárovej zmluvy - na prvej strane, ktorá je spotrebiteľom podpísaná a ktorá by mala byť rozhodujúcou pre deklarovanie najdôležitejších zmluvných ustanovení, nie je o zabezpečení záväzku blankozmenkou ani zmienky. Drobné písmo, ktorým je aj bod 14. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, písaný, je nepriehľadný a táto zmluvná podmienka ani nebola individuálne dojednaná a je zrejmé, že spôsobuje nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Tým došlo k skutočnosti, že takéto zmluvné dojednanie je potrebné považovať za neprimeranú zmluvnú podmienku a v rozpore ako s dobrými mravmi tak poctivým obchodným stykom. Navyše prvý nadobúdateľ zmenky, obchodná spoločnosť Pohotovosť, s.r.o. vyplnila zmenku v rozpore so skutočnou dlžnou sumou, ktorá ku dňu vyplnenia blankozmenky pre neho vyplývala z uzavretej zmluvy o úvere vzhľadom na to, že v zmluve nebola uvedená ročná percentuálna miera nákladov a týmto nárok prvého nadobúdateľa zmenky mohol v zmenke obsahovať iba suma poskytnutého úveru bez poplatkov a bez úrokov. Následne na to, čo sa Pohotovosti, s.r.o. na základe takto vyplnenej zmenky nepodarilo v rozhodcovskom konaní uspieť a nadobudnúť predmetné sumy, zmenku rubopisom postúpil ďalšiemu nadobúdateľovi zmenky.

Keďže ako tvrdí nadobúdateľ zmenky, v tomto spore žalobca, nadobudol rubopisom iba práva zo zmenky, nie práva zo zmluvného vzťahu, vznikla nepochybne pre dlžníka nepriehľadná situácia, kedy nebolo zrejmé, aký nárok vlastne voči nemu uplatňuje Pohotovosť, s. r. o. z titulu uzavretej úverovej zmluvy a aký nárok a z akého dôvodu uplatňuje žalobca. Súdu sú pritom z iných súdnych sporov známe prípady, kedy po indosácii blankozmenky Pohotovosť, s.r.o. vymáhala a prijímala platby od dlžníka z titulu tohto kauzálneho vzťahu.

Keďže súd má v zmysle ustanovení § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka a smernice 93/13/EHS poskytnúť spotrebiteľovi ochranu jeho spotrebiteľských práv ex offio, súd konštatuje, že v danom prípade došlo ako zo strany Pohotovosti, s.r.o. , tak aj zo strany žalobcu k nerešpektovaniu základných zásad ochrany spotrebiteľa podľa ustálenej európskej spotrebiteľskej legislatívy. Oba subjekty zjavne jednali v snahe vedome na škodu dlžníka, hoci je potrebné konštatovať, že to bol predovšetkým dlžník, ktorý neplnil povinnosti z uzavretej zmluvy o úvere, aj keď by mal zaplatiť len požičanú istinu. Súd však zistil, že Pohotovosť, s.r.o. napriek tomu, že dlžník neplnil svoje povinnosti z uzavretej zmluvy, neuplatňovala svoj nárok z titulu uzavretej zmluvy o úvere v súdnom konaní, ale postúpil práva zo zmenky na nového nadobúdateľa, a tak musela mu byť protiprávnosť jeho konania známa a napriek tomu tak urobil. Nový nadobúdateľ zmenky mal s odbornou starostlivosťou žiadať o poskytnutie všetkých údajov týkajúcich sa uplatnenia vyplňovacieho práva blankozmenky a rovnako tento nárok posúdiť s ohľadom na ochranu

práv spotrebiteľa, ale ani on tak neurobil. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvého stupňa nárok žalobcu ako nedôvodný zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p., keďže vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu, by právo na náhradu trov konania prináležalo žalovanému, ale tomu žiadne trovy konania nevznikli, ich náhradu mu súd nepriznal.

2) Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť, návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovieť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Ako dôvod uviedol, že dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávajúcou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdných účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. V prípade postupu podľa § 120 ods. 1 O.s.p. je nevyhnutné, aby súd takýto postup riadne uviedol a zdôvodnil, prečo takto postupoval, aké dôkazy vykonal aj bez návrhov sporových strán, nakoľko súd takýmto postupom prelomil základné zásady a princípy súdneho konania, ktorými sú zásada dispozíčnosti a princíp kontradiktórnosti konania. Okresný súd Prešov v napadnutom rozhodnutí neuvádza, na základe ktorej zo strán vykonal dokazovanie „listinnými dokladmi“, alebo či tieto dôkazy vykonal na základe vlastného uváženia. Ďalej súd neuvádza, akým postupom si zabezpečil dôkazy, ktoré vykonal. V danom konaní svoj postup súd vôbec nezdôvodnil a na základe týchto skutočností má žalobca za to, že rozhodnutie je nepreskúmateľné. Žalobca predložil súdu ako dôkaz svojich nárokov platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Zb., dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného nebolo žiadnych námietok, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonávanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke. Ak tak neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej v Nariadení. Súdom samotný nie je legitimizovaný na to, aby postupom podľa § 120 ods. 1 veta prvá in fine O.s.p. vznášal námietky voči zmenke za odporcu. Ak tak súd učinil, ide o porušenie princípu kontradiktórnosti súdneho konania a rovnosti účastníkov konania. Súdom z vlastnej iniciatívy, bez návrhov odporcu a bez legitímneho podnetu na ťarchu navrhovateľa vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter odporcu ako spotrebiteľa. Odporca sa tejto obrany nedovoľoval, uplatnenú pohľadávku nerozporoval a svojím konaním ju prakticky uznal. Súdom iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre neho dostatočný podklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky. Uvedené správanie súdu je neprijateľné v právnom štáte, predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských a základných slobôd. Prvostupňový súd navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal, z podľa neho, nesporných skutočností. Súdom za nesporné považoval to, že žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. uzatvorili zmluvu o úvere, ďalej, že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania, je zabezpečovacou zmenkou, že žalovaný uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Súdom uvádzané údajne nesporné skutočnosti neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Súdom tieto údajne nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Žalovaný, ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nevyjadřili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. Prvostupňový súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácii príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Zdôraznil, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Súdom predovšetkým ignoroval § 17 ZŠZ, z ktorého vyplýva, že žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči novému majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jej vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť odporca, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti odkázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR spisovej značky 5 Obo/3/2008 zo dňa 22.10.2008. Je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči navrhovateľovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany žalovaného a predovšetkým odporca v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu prevzal súd a suploval aktivitu odporcu. V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci - súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením § 5 ods. 1 O.s.p., porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 22.8.2002 sp. zn. 25Cdo/1839/2000, kde pri rozhodovaní vychádzal z rovnakej právnej úpravy, aká je

aplikovateľná aj v tomto konaní. Samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťa, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Z uvedeného vyplýva, že prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blankozmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Vyplýva to z formulácie § 4 ods. 6 zákona a spojenia „v čase vyplnenia“ zo slov „vyplnenú veriteľom“, z ktorej je zrejmé, že zákonodarca pripúšťa, že zmenky budú vyplňované dodatočne po vystavení, pretože inak by použil spojenie „v čase vystavenia“, resp. by vylúčil vyplňovanie zo strany veriteľa. Z uvedeného vyplýva, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemôže byť ani neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťa používanie blankozmeniek. Tvrdí, že súd pri svojom odôvodnení vychádza len zo zaužitej praxe súdu v iných právne a skutkovo obdobných veciach. Týmto konaním nepochybne došlo k porušeniu základného práva na spravodlivý súdny proces, ako aj k odňatiu možnosti konať pred súdom. Žalobca je majiteľom zmenky, na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je bez väd, ktoré by ju činili neplatnou, teda ide o platnú zmenku. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Sb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Vyššie uvedené závery potvrdzuje uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 5.9.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu. V ďalšom odkázal na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013.

3) Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

4) Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) pred vecným prieskumom napadnutého rozhodnutia zodpovedajúco ust. § 213 ods. 2 O.s.p. vyzval účastníkov konania, aby sa písomne vyjadrili k možnému použitiu čl. I § 5 ods. 1 a čl. I § 48 ods. 1 zák. zmenkového a šekového (zák. č. 191/1950 Zb. - ZZŠ) a v nadväznosti na ne aj na záver z rozhodnutia Vrchného súdu Olomouc, sp. zn. 4Cmo/214/2002, ktorý výkladom ust. § 48 ZZŠ dospel k záveru, že úroky uvedené na zmenke je možné požadovať len do splatnosti zmenky a od splatnosti pri nezaplatení zmenky, kedy je pôvodný zmenkový záväzok nahradený postihovým záväzkom, je možné požadovať zmenkové úroky len v zákonnej výške s tým, že prijatie iného záveru by znamenalo bezdôvodné zvýhodňovanie zmeniek, ktoré sú úročené oproti ostatným zmenkám. Odvolací súd pritom zdôraznil, že je žiaduce pri aplikácii uvedených ustanovení ZZŠ zaujať stanovisko v súvislosti so skutočnosťami uvedenými samotným žalobcom v návrhu, keď uviedol, že predmetná zmenka bola ešte indosantom predložená vystaviteľovi zmenky na platenie, čím sa stala splatnou a od nasledujúceho dňa (t.j. od 23.11.2009) žalobca uplatňuje v konaní už aj zákonný 6 % ročný úrok. Zároveň vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili aj k novej aplikácii Spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, ktorého znenie v tejto výzve doslovne citoval.

Ani jedna zo sporových strán na túto výzvu odvolacieho súdu v určenej lehote, ba ani do následného dátumu verejného vyhlásenia rozhodnutia nereagovala.

5) V priebehu odvolacieho konania doručil žalobca prvostupňovému súdu dňa 22.12.2015 čiastočné späťvzatie podaného návrhu, v ktorom uviedol, že: „berie svoj návrh na začatie konania čiastočne späť a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne, čím si uplatňuje v tomto konaní len zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne. Teda žalobca viac neuplatňuje zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, ale žiada súd priznať zmenkový úrok len v časti 0,06 % denne.“

6) Podľa ustanovenia § 208 O.s.p., ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, alebo jeho rozhodnutie nie je doposiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

V danom prípade došlo k čiastočnému späťvzatiu návrhu (žaloby) žalobcom a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške vo výške 0,25 % denne s tým, že po tomto čiastočnom späťvzati žaloby si žalobca uplatňuje v tomto konaní len zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne.

Z došlého podania je zrejmé, že k čiastočnému späťvzatiu návrhu (žaloby) došlo skutočne žalobcom a z jeho obsahu plynie, že ide o späťvzatie návrhu (žaloby) v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne. Preto odvolací súd v zmysle ustanovenia § 208 O.s.p. pripustil späťvzatie žaloby v časti týkajúcej sa uplatňovaného zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne z jednotlivých zmenkových istín, v tej časti zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavil.

7) Následne odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v ostávajúcej časti bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie a na tomto pojednávaní zopakoval, či doplnil dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1, 3, 4, 5 a § 214 ods. 2 O.s.p.).

Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote termín verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke súdov SR (§ 211 ods.2, § 156 ods. 1, 3 O.s.p.). Odvolací súd mal na zreteli i to, že v súlade s článkom 17 ods. 1 Nariadenia, Slovenská republika informovala Komisiu o tom, že na základe procesného práva Slovenskej republiky, bude možné v súlade s článkom 17 Nariadenia, podať opravný prostriedok „odvolanie“ (§ 201 a nasl. O.s.p.) na „krajské sudy“. V odvolacom konaní začatom podaným odvolaním podľa článku 17 Nariadenia rozhoduje odvolací súd Slovenskej republiky podľa procesného práva Slovenskej republiky (článok 19 Nariadenia).

Po takomto prieskume napadnutého rozhodnutia dospel odvolací súd k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé prívodiť zmenu či zrušenie napadnutého rozsudku. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne. Prvostupňový súd pre účely rozhodnutia o podanom návrhu vykonal potrebné dôkazy, z nich vyvodil správne skutkové závery a vec napokon aj správne právne posúdil. Dôvody napadnutého rozhodnutia dávajú odpoveď na pre vec rozhodujúce skutkové otázky i na právne posúdenie nárokov. Odvolací súd je toho názoru, že spíňa v celom rozsahu náležitosti dané ustanovenia § 157 ods.2 O.s.p. a v podstate dáva odpoveď i na v odvolaní uplatnené odvolacie dôvody.

Podľa § 219 ods.1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods.2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne, odvolací súd sa s ním v celom rozsahu stotožňuje a na správne zdôvodnenie aj v celom rozsahu odkazuje.

V súvislosti s uplatnenými odvolacími námietkami odvolací súd snád môže viesť len nasledovné.

Predmetom odvolacím súdom preskúmaného rozhodnutia je nárok zo zmenky uplatnený navrhovateľom na základe uvedeného Nariadenia EP a Rady (ES) č. 861/2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Cieľom prijatia Nariadenia bolo zjednodušenie a zrýchlenie cezhraničného konania v spotrebiteľských a obchodných veciach s nízkou hodnotou sporu (bod 4 Preambuly Nariadenia). Cieľom takéhoto konania by malo byť zjednodušenie prístupu k spravodlivosti. Narušenie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu pre nerovnováhu vo fungovaní procesnoprávných prostriedkov poskytovaných veriteľom v rôznych členských štátoch, vedie k potrebe prijatia právnych predpisov Spoločenstva zaručujúcich rovnaké podmienky pre veriteľov a dlžníkov celej Európskej únie (bod 7 Preambuly Nariadenia). V záujme uľahčenia uznávania a vykonávania rozsudku by sa mal rozsudok vydaný v jednom členskom štáte v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu uznať a byť vykonateľný v inom členskom štáte bez potreby doložky vykonateľnosti a bez akejkoľvek možnosti namietať proti jeho uznaniu (bod 30 Preambuly Nariadenia). J e možné čiastočne

s odvolateľom súhlasiť, že konanie podľa uvedeného Nariadenia má v zásade písomnú povahu (viď čl.5 ods.1, čl. 8, čl. 9 ods.1 Nariadenia). Pokiaľ sa však potreba ústneho pojednávania ukáže ako potrebná (nutná), alebo ak o to požiada niektorá zo strán, súd by mal nariadiť vo veci pojednávanie. Nutným je nariadiť ústne pojednávanie najmä vo veciach skutkovo a právne zložitých, v ktorých súd považuje za potrebné vec s účastníkmi prejednať za ich prítomnosti. Odvolací súd je toho názoru, že ak v predmetnej veci prvostupňový súd sám i bez procesnej iniciatívy účastníkov realizoval ex offo prieskum uplatnených zmenkových nárokov aj z pohľadu samotnej kauzy, ktorá predchádzala vystaveniu zmenky, a poskytol priestor účastníkovi konania, aby sa k týmto dôkazom vyjadrili na pojednávaní, nekonal v rozpore s Nariadením ani v rozpore s vnútroštátnym procesným právom.

Opodstatnenosť ex offo prieskumu uplatnených zmenkových nárokov, založeného na poskytnutí ochrany spotrebiteľovi bola jasným, zrozumiteľným a najmä presvedčivým zdôvodnením napadnutého rozhodnutia vysvetlená a nemožno označiť za dôvodnú odvoláciu námietku o porušovaní rovnosti procesných strán v konaní.

To, že sa pri takomto postupe súd nedopustil procesného či hmotnoprávneho pochybenia podporujú aj aktuálne závery zo zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR prijatého na zasadnutí dňa 20.10.2015, podľa ktorého

„ I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

a) pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;

b) pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.“

K tomuto odvolací súd tomu dodáva, že z vykonaného dokazovania je evidentné, že predmetná zmenka bola vystavená ako zabezpečovacia zmenka plnenia z úverovej spotrebiteľskej zmluvy. Svedčí o tom rovnaké číslo zmluvy i rovnaké číslo zmluvy uvedené na zmenke. V tejto súvislosti odvolací súd podobne ako súd prvého stupňa zdôrazňuje znenie § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, podľa ktorého platí, že v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa, alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Z uvedeného textu teda vyplýva, že predmetná zmenka mohla byť vyplnená len v súlade so znením tohto ustanovenia, k čomu však nedošlo, pretože zmenková suma presahuje výšku maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru.

V súvislosti s odvolacími námietkami považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť aj to, že súd i pri rešpekte k špecifickej a prísne formálnej povahe inštitútu zmenky je vždy povinný prihliadnuť k okolnostiam konkrétnej veci. V prípade spotrebiteľov súd nesmie prehliadnuť ich špecifické záujmy a postavenie. Pri svojej rozhodovacej činnosti musí súd hľadať také interpretačné a aplikačné východiská, ktoré zabránia zneužívaniu práv v dôsledku aplikácie zmenkového inštitútu neprimerane v neprospech niektorého z účastníkov zmenkového vzťahu.

V tomto smere odvolací súd odkazuje na judikované závery vyplývajúce z rozhodnutí Súdneho dvora EÚ, podľa ktorých sú súdy povinné aj bez návrhu posúdiť nekalý charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky, aby sa skutočne dosiahol sledovaný zmysel a cieľ čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS. Tu možno spomenúť napr. rozhodnutie vo veci Mostaza Claro C-168/05, Godart C-429/05 alebo Oceano Gruppy Editorial C-240/98 až C-244/08. Čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovuje: „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ Vzhľadom na povahu a význam všeobecného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana spotrebiteľov, ktorú Smernica 93/13/EHS zabezpečuje, jej článok 6 musí byť považovaný za ustanovenie, ktoré je rovnocenné s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré v rámci vnútroštátneho právneho poriadku majú právnu silu noriem verejného poriadku (viď napr. v rozsudku C 76/10 čl. 50). V súvislosti s rozsudkom na základe uznania treba spomenúť aj rozhodnutie COFIDIS C-473/00, v ktorom súd rozhodol, že s ohľadom na potrebu ochrany spotrebiteľa a naplnenie čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS, ktorý predstavuje kogentné pravidlo európskeho práva, súd nemá aplikovať a prihliadnuť na také procesné pravidlo vnútroštátneho práva, ktoré vo svojich účinkoch bráni naplneniu myšlienky a zmyslu ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami zavedenej Smernicou Rady 93/13/EHS.

Toto zdôrazňuje odvolací súd aj v nadväznosti na prejavy ochoty žalovanej plniť uplatnené nároky žalobcov. To, čo odporuje právu, nemôže byť ani priznané súdnym rozhodnutím cez vyššie uvedenú aplikáciu noriem európskeho i vnútroštátneho práva.

Z uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vo zvyšujúcej napadnutej časti, ako aj vo výroku o náhrade trov konania, potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Žalobca v odvolacom konaní nebol úspešný, žalovanej preukázateľné trovy v súvislosti s odvolacím konaním nevznikli. Preto odvolací súd pri aplikácii ust. Čl. 16 Nariadenia i ustanovenia § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p. náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal.

Uvedené rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.